
Dashopanishatsarah Ratnapanchakam 4

దశోపనిషత్సారః రత్నపంచకమ్ ౪

Document Information

Text title : Dashopanishatsarah 3 (Ratnapanchakam 4)

File name : dashopaniShatsAraH3.itx

Category : upanishhat, upaniShad

Location : doc_upanishhat

Author : Kalyanasevaka

Proofread by : Brahatha Mohan

Latest update : May 22, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 23, 2026

sanskritdocuments.org

దశోపనిషత్సారః రత్నపంచకమ్ ౪

(రత్నపంచకే చతుర్థం రత్నమ్ |)

ఈశకేనకతప్రశ్నముణ్ణమాణ్ణాక్యత్తిత్తిరిః ||

ఐతరేయం చ ఛాన్దోగ్యం బృహదారణ్యకం తథా || ౦మ్ ||

శాన్తిః -

శం నో మిత్రో న ఇన్ద్రో హ్యవతు పవన ! మాం బ్రహ్మ సాక్షాద్భవాన్ను
ప్రత్యక్షం నౌ భునక్తు జ్ఞ ! సహగుణిగజైర్విర్యకార్యం కరష్యే |
ఛన్దోభ్యో విశ్వరూపోఽభవదహమధునా విశ్రవం భూరిసౌఖ్యం
వృక్షస్యాహం సుమూలం హ్యద ఇదమఖిలం పూర్ణ పూర్ణ స్వరూపమ్ || ౧ ||

ఆప్యాయన్ద్విన్ద్రియాణి, త్విహ బలమఖిలం స్వాత్మధర్మాశ్చ సన్తు,
శ్రౌతం మే మా ప్రహసీర్మనసి వసతు తత్ప్రత్యవిజ్ఞానరూపమ్ |
భద్రం నః సర్వతః స్యాన్నరసురగణతః, స్వస్తి భూయాజ్జనేభ్యో
బ్రహ్మీత్యానం ప్రపద్యే నమ ఇతి గురవే, ప్రత్యగర్థోఽస్మి వస్తు || ౨ ||

౧. ఈశ- (ఈశోపనిషత్)

ఈశావాస్యం బహువిధజగత్సర్వమేకాంశతో వై
తజ్ఞానార్థం ప్రథమత ఇహ స్వస్య చిత్తస్య శుద్ధిః |
తత్కర్తవ్యా నియతమనసా బ్రహ్మయాథాత్మసిద్ధిః
శోకో మోహో భవతి న తదా హ్యేకమేవాద్వితియమ్ || 3 ||

౨. కేన- (కేనోపనిషత్)

శ్రోత్రశ్రోత్రం యదిహ జగతి ప్రాణచక్షిన్ద్రియాణాం
వ్యాపారో హి ప్రచలతి నిజో యస్య సామర్థ్యయోగాత్ |
అగ్నిర్వాయుః సురపతిరపి జ్ఞాతుమాసన్న యద్వై
విజ్ఞానం తద్విమలమృతం బ్రహ్మ సాక్షాత్కరుష్య || ౪ ||

౩. కఠ- (కఠోపనిషత్)

శ్రేయో ధీరో వృణోతే, విషయసురమణం పణ్ణితమ్మన్యమానాః

కుర్వన్తు జ్ఞానహీనా, ఇహపరసుఖితా నైవ తేషాం కదాఽపి ।
 లభ్యో వై నాయమాత్మా ప్రవచనవిధినా మేఘయా సుశ్రుతేన,
 ప్రజ్ఞానేనాప్పుయాత్తన్నిరుపమమమలం బ్రహ్మకల్యాణరూపమ్ ॥ ౫॥

౪. ప్రశ్న- (ప్రశ్నోపనిషత్)

ప్రజాస్పృష్టిం బ్రహ్మైకమరుత సకలాం ప్రాణవిభవాం
 మనో వాక్పాణస్య స్తవనమిహ కుర్వన్తి చ సురాః ।
 స కర్తా ద్రష్టాదిః పరమపురుషే తిష్ఠతి సదా
 తమాత్మానం జ్ఞాత్వాఽక్షరమజమఖణ్డం భవతి నా ॥ ౬॥

౫. ముణ్డక- (ముణ్డకోపనిషత్)

యస్మిన్విజ్ఞాత ఏకే భవతి చ సకలం జ్ఞాతమేవేహ పూర్ణం
 యం సాక్షాద్బ్రహ్మవిద్యాఽక్షరమజమచలం ప్రాపయన్తి పరా స్యాత్ ।
 తజ్ఞానార్థం స గచ్ఛేద్గురుమిహ శరణం శ్రోత్రియం బ్రహ్మనిష్ఠం
 బ్రహ్మైవేదం విజానన్ శమదమసహితో బ్రహ్మభూతో భవేత్సః ॥ ౭॥

౬. మాణ్డూక్య- (మాణ్డూక్యోపనిషత్)

త్రికాలాతీతః సన్సకలసమయో యస్త్రివిధతః
 స ఏవోఽకౌరశ్చిద్విమలపరమాత్మా శివతమః ।
 స ఆత్మా విజ్ఞేయస్త్రిపదరహితః శాన్తిపరమో
 హ్యద్వష్టోఽగ్రాహ్యోఽజో హృదయకమలేఽన్తర్బహిరపి ॥ ౮॥

౭. తైత్తిరీయ- తైత్తిరీయోపనిషత్)

సత్యం జ్ఞానం హ్యనన్తం శతశతగుణితం పూర్ణమానన్తమేకం
 యస్మాత్ప్రాణో మనో వాక్సకలసురగణో దూరమత్యన్తమస్తి ।
 సర్వే ధావన్తి భీత్యా రవియమపవనాః పఞ్చకోశాతిదూరం
 హ్యప్రాప్యం భేదబుద్ధ్యాఽభయమచలమయం బ్రహ్మవితాప్నోపుయాత్తత్ ॥ ౯॥

౮. ఐతరేయ - (ఐతరేయోపనిషత్)

సర్వం ప్రజ్ఞానమేవ క్రతుఘృతిమతయః కామసంజ్ఞానమేధాః
 సక్కులోఽఽజ్ఞానజాతీ స్మృతిహృదయవశా నామధేయాని తస్య ।
 ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మసాక్షాత్సరనరసహితః స్థావరో జగ్గమశ్చ
 ప్రజ్ఞానే సర్వలోకోఽమృతమిహ స భజేజ్ఞానవిజ్ఞానపూర్ణః ॥ ౧౦॥

౯. ఛాన్దోగ్య- (ఛాన్దోగ్యోపనిషత్)

సర్వం బ్రహ్మైవ నాన్యద్దృది బహిరఖిలం శ్లిష్యతే నాపి కేన

ప్రాణః కం ఖం మనో వై జగదిదమఖిలం భావయేద్బ్రహ్మ పూర్ణమ్ |
మృత్పిణ్డాన్మృణ్మయం తత్కలశముఖమిదం నామరూపం చ మిథ్యా
తస్మాద్బ్రహ్మైవ సాక్షాత్త్వమసి విమలతత్సచ్చిదానన్దభూమా || ౧౧||

౧౦. బృహదారణ్యక- (బృహదారణ్యకోపనిషత్)
ఓతఃప్రోతోఽయమాత్మా, సకలనరవరైః పూర్ణవైరాగ్యయుక్తై -
ర్బాల్యం మౌనం చ కృత్వాఽక్షరమజమమనో బ్రహ్మ వేద్యం ప్రయత్నైః |
నానాభానం విహాయ ప్రవచనమతినంలాపనం శాస్త్రవేదాన్
శాస్త్రో దాన్తస్తితిక్షుః పరమసుఖధనం బ్రహ్మ భూయాత్స్వసంరాట్ || ౧౨||

వేదాన్తార్థాతిసారోపనిషదమృతతద్బ్రహ్మపీయూషపానం
కృత్వాఽహంకారశూన్యో మమతవరహితః సచ్చిదానన్దపూర్ణః |
ఆచార్యం శక్యం సద్గురుమహామనమం నిత్యకల్యాణమాసం
శాన్తిః శాన్తిః సుశాన్తిరభవభయగలితం బ్రహ్మసామ్రాజ్యమాప్తమ్ || ౧౩||

ఏతత్సారస్య పారాత్పతతసుమననాధ్యాసతః పూర్ణసాక్షా-
త్కారాదూబ్రహ్మైవ భూయాచ్ఛమదమసహితః శుద్ధసత్త్వో విరాగీ |
కష్టం నైవాత్ర కింఞ్చన్నస్థిలముషనిషద్భాష్యజాలం చ మాస్తు
కల్యాణఃసేవకోఽయం త్రిగుణవిరహితం కేవలం బ్రహ్మ వస్తు || ౧౪||

ఇతి శ్రీసమర్థరామదాస-కల్యాణపదాన్విత-
కల్యాణసేవకప్రణీత రత్నపంచకే చతుర్థం రత్నం
దశోపనిషత్సారో నామ సమూర్ణమ్ |

Proofread by Brahatha Mohan

Dashopanishatsarah Ratnapanchakam 4

pdf was typeset on May 23, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

